

Új Nemzeti Kiválóság Program 2023/2024 Zárókonferencia

Károli Gáspár Református Egyetem

2024.május 17. | 08.00 – 13.30

Károlyi - Csekonics Palota

Szivarszoba / Csekonics terem

Absztraktfüzet

KÁROLI GÁSPÁR
REFORMÁTUS EGYETEM

AZ NKFI ALAPBÓL
MEGVALÓSULÓ PROGRAM

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Új Nemzeti
Kiválóság Program

A program az Innovációs és Technológiai Minisztérium Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alapból nyújtott támogatásával, az ÚNKP-23 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Program finanszírozásában valósult meg.

Program

8:00-8:30	Regisztráció
8:30-09.00	Köszöntő (Szivarszoba)
9.00-10.45	Első blokk
10.45-11.05	Kávészünet („Salon” – előtér)
11.05-12.50	Második blokk
13.00-13.30	Zárszó (Szivarszoba)
13.30-	Közös ebéd (Loyola Café, 1085 Budapest, Horánszky u. 20.)

I. Szekció | Szivarszoba

9.00–9.15	Dér Csilla (BTK): <i>Diskurzusjelölőkkel álló függetlenedett (inszubordinált) mellékmondatok</i>
9.15-9.30	Sebők Melinda (BTK): <i>Babits Mihály prózája</i>
9:30-9:45	Mészáros Márton (BTK): <i>A posztmodern líra jellemzői Kovács András Ferenc költészetében</i>
9:45-10:00	Bátoriné Halász Éva (BTK): <i>Durazzói Károly herceg itineráriuma 1364 és 1381 között</i>
10:00-10:15	Rákóczy Anita (BTK): <i>A Godot-ra várva magyarországi ősbemutatója: alap kutatás Samuel Beckett és a magyar színházak közötti szerző jogi megállapodásokról</i>
10:15-10:30	Farkas Dániel (BTK): <i>Koncepcionális megközelítések a Magyar Népköztársaság és egyes dél-amerikai kommunista pártok kapcsolattörténetéhez</i>
10:30-10:45	Molnár Lilla (BTK): <i>Magyarország és Kuba közötti műszaki- és tudományos együttműködés alakulás a Tesco iratok tükrében, 1960-1980</i>
10:45-11:05	Kávészünet
11:05-11:20	Mérés Anna (BTK): <i>Az 1876. évben megalakuló Jász-Nagykun-Szolnok megye településeinek adózó társadalma és az 1828. évi országos összeírás</i>
11:20-11:35	Bödő Krisztián (BTK): <i>Az Eötvös család csődpere</i>
11:35-11:50	Szabó Szilárd Ferdinánd (BTK): <i>Magyar–német együttélés a Dél-Dunántúlon 1938-1941</i>
11:50-12:05	Szabó Katinka (BTK): <i>Vizsgálat a női testszörzettel és a szórtelenítéssel kapcsolatos attitűdökről és ezek társadalmi megítéléséről</i>
12:05-12:20	Marsal Márk (BTK): <i>Nacume Szószeki individualizmusképe és a 20. századi japán individualizmus</i>
12:20-12:35	Varga Dóra Anna (BTK): <i>Baráthosi Balogh Benedek Ainu szótáranyag című kézirat szótárcéduláinak vizsgálata az Ainu szótár fényében</i>
12:35-12:50	Mátyás Anna Réka (BTK): <i>„Van-e föld, hol a copf nem ismeretes?” – a kínai migráció magyarországi előzményei – társadalmi, kulturális és ideológiai hatásai a 19. század második felétől a 20. század elejéig</i>
13:00-14:00	Ebéd - Loyola Café (1085 Budapest, Horánszky utca 20.)

II. Szekció | Csekonics terem

- 9.00–9.15 **Balássy Ádám Miklós** (ÁJK): *Az országgyűlési határozatok keretei – különös tekintettel a költségvetés és az alkotmányozás aktusainak elfogadására*
- 9.15–9.30 **Telekesi Bálint** (ÁJK): *A mértékes ügyészi indítvány főbb aspektusai és hatása a büntetőeljárásra*
- 9:30-9:45 **Dorang Zsanett** (ÁJK): *A lopás minősítési és elhatárolási kérdései a kúria gyakorlatán keresztül*
- 9:45-10:00 **Dawud Savannah Rose** (ÁJK): *Az önfoglalkoztatók kollektív igényérvényesítésének lehetőségei a versenyjog tükrében*
- 10:00-10:15 **Giovannini Máté** (ÁJK): *A contemplatio domini vizsgálata a negotium alienum meghatározásánál*
- 10:15-10:30 **Juhász Lili** (BTK): *Az önszabályozott tanulás mintázatai középiskolások körében*
- 10:30-10:45 **Fajt Balázs** (BTK): *Agyéni nyelvtanulói különbségek a felsőoktatásban*
- 10:45-11:05** **Kávészünet**
- 11:05-11:20 **Csanádi Viktor** (HTK): *Védekezés és megküzdés. A szellemi veszélyeztető képzetek újkori népi teológiája*
- 11:20-11:35 **Márkus Máté** (HTK): *A modern kori prédikálás kihívásai*
- 11:35-11:50 **Pető-Veres Kata** (HTK): *Kortárs református keresztemelési prédikációk vizsgálata a Magyarországi Református Egyházban*
- 11:50-12:05 **Veres Ábel** (HTK): *A szekuláris világ és a vallástalan keresztyénség – Bonhoeffer teológiájának aktualitása a kortárs kontextusban*
- 12:05-12:20 **Bálint Ágnes** (BTK): *Az autogén tréning pszichoterápiás alkalmazhatósága. Az önreflexió, szorongás és szomatizáció vizsgálata*
- 12:20-12:35 **Arató Judit** (BTK): *Hogyan tovább diszpozicionális irigység? A fogalmi megközelítés és a mérés újragondolása, személyiség- és egészségpszichológiai szempontok*
- 13:00-14:00** **Ebéd - Loyola Café (1085 Budapest, Horánszky utca 20.)**

I. **Szekció | BTK | Szivarszoba**

Szekcióvezető: Prof. Dr. Furkó Bálint Péter, rektorhelyettes

Előadó: Dér Csilla

Bolyai+ Felsőoktatási Fiatal Oktatói, Kutatói Ösztöndíj

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

DISKURZUSJELŐLŐKKEL ÁLLÓ FÜGGETLENEDETT (INSZUBORDINÁLT) MELLÉKMONDATOK

Az előadás egyfelől a *hát*-tal mint a leggyakoribb magyar diskurzusjelölők egyikével induló feltételes és mondatrészkifejtő függetlenedett mellékmondatokra vonatkozó kutatások eredményeit mutatja be, részletesen kitérve a *hátha* és a *hogyszongya* elem keletkezésére és változásaira. Másfelől egy, a magyar nyelv teljes írott nyelvemlékes időszakára kiterjedő, a függetlenedett feltételes mellékmondatok kialakulását célzó elemzéssorozat tanulságait összegzi, az indulatszók és a diskurzusjelölők összefüggéseit is megvilágítva. Végezetül egy folyamatban lévő kérdőíves kutatás első eredményeit mutatja be, amely a diskurzusjelölővel, illetve nélkülük álló feltételes inszubordinált mellékmondatok főmondatl vagy egyéb elemekkel történő kiegészíthetőségét vizsgálja a mai magyar nyelvhasználatban magyar anyanyelvű adatközlők körében.

Előadó: Sebők Melinda

Bolyai+ Felsőoktatási Fiatal Oktatói, Kutatói Ösztöndíj

Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

BABITS MIHÁLY PRÓZÁJA

A Babits Mihály prózai életművével foglalkozó ÚNKP Bolyai+ ösztöndíj elsősorban a mesterképzésben részt vevő hallgatók tudományos tevékenységéhez és tehetséggondozásához járult hozzá. 2023 őszén a *Modern magyar irodalom I.* szeminárium keretein belül nem csupán Babits költészetét, hanem regényeit (*A gólyakalifa*, *Timár Virgil fia*, *Halálfiái*) is tárgyaltuk kevésbé ismert prózai alkotások (levelek, nyilatkozatok, vallomások, tanulmányok) segítségével.

2024 tavaszán TNM 9121 kódú szabadon választott *Babits Mihály párbeszédei* kurzuson 12 magyar szakos hallgató vett részt. A szemináriumokon Babits nem csupán mint költő lépett színre, hanem az irodalmi élet vezérlakja, az irodalomtörténész, a filozófus, a prózaíró és a kritikus is, aki számos költővel, íróval, művésszel szakmai-baráti kapcsolatban volt.

A kutatás másik célkitűzése a 2023. november 6-7-én a szekszárdi Babits-konferencián való részvétel volt. A Bölcsészettudományi Kutatóközpont Irodalomtudományi Intézetének szervezésében megvalósuló Babits Mihály életművét tárgyaló műhelykonferencián előadást tarthattam Babits eddig ismeretlen és máig feltáratlan debreceni és miskolci Ady-előadásairól. A kutatómunka további publikációk megírására ösztönzött.

Előadó: Mészáros Márton

Bolyai+ Felsőoktatási Fiatal Oktatói, Kutatói Ösztöndíj

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

A POSZTMODERN LÍRA JELLEMZŐI KOVÁCS ANDRÁS FERENC KÖLTÉSZETÉBEN

Előadásomban az alábbi kérdéseket vizsgálom: Milyen stiláris és formai jellemzői vannak a posztmodern lírának Kovács András Ferenc költészetében? Meghatározhatók-e ezek? Hogyan határozza meg a posztmodern líra a hagyományos lírai formákat (pl. szonett, szabadvers, haiku stb.) Kovács András Ferenc költészetében? Hogyan jelenik meg az identitás kérdése a posztmodern lírában és Kovács András Ferenc költészetében? Milyen módon játszik a posztmodern líra a nyelvi és kulturális hagyományokkal, valamint a nemzeti identitással? Milyen kapcsolatban áll a posztmodern líra a globalizációval és az egyre változó világgal Kovács András Ferenc költészetben?

Előadó: Bátoriné Halász Éva

Bolyai+ Felsőoktatási Fiatal Oktatói, Kutatói Ösztöndíj

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

DURAZZÓI KÁROLY HERCEG ITINERÁRIUMA 1364 ÉS 1381 KÖZÖTT

Durazzói Károly az Anjou-ház nápolyi ágából származott. Édesapja, Durazzói Lajos 1362-ben Johanna nápolyi királynő börtönében hunyt el, a gyermek Károly gyámja ennek ellenére Johanna királynő lett. I. Lajos magyar uralkodó 1364-ben vette át nevelését a pápa kérésére, így került az ifjú herceg Magyarországra. Károly az 1370-es években Szlavóniát, valamint Horvátországot és Dalmáciát irányította hercegi címmel, több hadjáratban is részt vett. 1380-ban I. Lajos rá ruházta nápolyi trónigényét, amit az ifjú herceg a következő évben realizált is és III. Károly néven nápolyi király lett.

Előadásom első részében általánosságban az itineráriumról, azaz egy személy tartózkodási helyeinek és időpontjainak lehető legteljesebb sorozatáról, valamint az itineráriumok készítése során felmerülő problémákról, megoldandó kérdésekről, továbbá a felhasználható forrásokról szeretnék rövid áttekintést adni. A második részben Durazzói Károly készülő itineráriumából mutatok meg néhány érdekesebb részletet.

Előadó: Rákóczy Anita

Bolyai+ Felsőoktatási Fiatal Oktatói, Kutatói Ösztöndíj

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

A GODOT-RA VÁRVA MAGYARORSZÁGI ŐSBEMUTATÓJA: ALAPKUTATÁS SAMUEL BECKETT ÉS A MAGYAR SZÍNHÁZAK KÖZÖTTI SZERZŐ JOGI MEGÁLLAPODÁSOKRÓL

A 2023-ban elnyert Bolyai János Kutatási Ösztöndíjam témája a Staging Beckett in Hungary című, angol nyelvű monográfia megírása. A Bolyai + Ösztöndíj keretében feltérképezem Beckett és a magyar színházak között létrejött szerzői jogi megállapodásokat a Godot-ra várva releváns előadásaihoz kapcsolódóan. Előadásomban a Godot-ra várva magyarországi ősbemutatójának ehhez kötődő vonatkozásait vizsgálom. Köztudott, hogy Beckett műveit erős jogok védik: jelenlegi post-mortem szerzői jogi státuszuk 1989 december 22-től érvényes, és az EU területén hetven év az elévülési idő. Jelenleg Edward Beckett, a szerző unokaöccse a jogörökös. Amellett, hogy a színházakat jelentős jogdíjjal terhelik egy-egy előadás kapcsán, ellenőrizhetik a bemutatandó produkció szövegkönyvét, és esztétikai, tartalmi vagy egyéb kifogások esetén (például, ha a Godot-ra várva valamely szereplőjét nő alakítja) nem riadnak vissza attól, hogy ne engedélyezzék, vagy utólag megtiltsák a színrevitelt. De 1965-ben az ősbemutatóért Kazimir Károlynak és Léner Péternek, a Godot társrendezőinek nem elsősorban az Estate of Samuel Beckett-tel kellett megküzdeniük, hanem Aczél Györggyel és az 1965-ös kultúrpolitikával.

Előadó: Farkas Dániel

Felsőoktatási Doktori Hallgatói Kutatói Ösztöndíj

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar, Történelemtudományi Doktori Iskola

Témavezető: Dr. Horváth Emőke

KONCEPCIONÁLIS MEGKÖZELÍTÉSEK A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG ÉS EGYES DÉL-AMERIKAI KOMMUNISTA PÁRTOK KAPCSOLATTÖRTÉNETÉHEZ

Előadásomban bemutatom az elméleti kereteket, amelyek segítségével az ÚNKP-projektben vizsgált témám anyaggyűjtését és forrásfeldolgozását végrehajtottam. Lényeges kérdés volt, hogy a szovjet blokkbeli diplomácia, és így a magyar, mennyiben használta az adott bolíviai, perui rendszerek aláaknázására, illetve térnyerésre a baloldali pártokat. Felmerül továbbá, hogy az adott országgal kapcsolatos szovjet blokkbeli hatalmi politikát mennyiben befolyásolta az adott kommunista párt, és ebből milyen politikai beágyazódásokra következtethetünk. Inkább elitcsoportok, vagy tömegmozgalmak felé kutakodott helyi kliensein keresztül a szovjet blokk? Mindebben milyen szerepe volt Magyarországnak? Előadásomban ezekre a kérdésekre a választ könyvészeti, levéltári és oral history források feltárásának kontextusában fogom bemutatni, így az ÚNKP-projekt elméleti kereteit, elért eredményeit és forrásfeltárási módszertanát prezentálom szoros összefüggésrendszerben.

Előadó: Molnár Lilla

Felsőoktatási Mesterképzés Hallgatói Kutatói Ösztöndíj

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. Horváth Emőke

MAGYARORSZÁG ÉS KUBA KÖZÖTTI MŰSZAKI- ÉS TUDOMÁNYOS EGYÜTTMŰKÖDÉS ALAKULÁS A TESCO IRATOK TÜKRÉBEN, 1960-1980

Az előadás Magyarország és Kuba közötti műszaki- és tudományos együttműködés és segítségnyújtás jellegét, ezen belül a magyar szakértők kiküldését és a kubai ösztöndíjasok fogadását tárja fel 1960-1980 között a Nemzetközi Műszaki Tudományos Együttműködési Iroda (TESCO) tevékenységén keresztül. A TESCO Kubára vonatkozó iratanyagának kutatásakor szembeűnő volt azoknak a törekvéseknek a hangsúlyozása, amik a Kubának nyújtandó segítség mellett a magyar fél érdekeit próbálták szolgálni. Az előadás azokat az okokat tárja fel, amik szükségessé tették ezt a magyar érdekérvényesítő politikát.

Az iratokban megjelenő, az ösztöndíjasok fogadásakor és szakértők kiküldésekor felmerülő problémák és nehézségek azt mutatják, hogy a humán-technológiai transzfer nem minden aspektusa volt előnyös a magyar vállalatok számára. A magyar érdekérvényesítő politika egyfajta kompenzációs törekvés volt a moszkvai nyomásra Kubával kialakítandó műszaki-tudományos kapcsolatokból származó hátrányok ellensúlyozására.

Előadó: Mérés Anna

Felsőoktatási Mesterképzés Hallgatói Kutatói Ösztöndíj

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Prof. Dr. habil. Nagy Marianna

AZ 1876. ÉVBEN MEGALAKULÓ JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE TELEPÜLÉSEINEK ADÓZÓ TÁRSADALMA ÉS AZ 1828. ÉVI ORSZÁGOS ÖSSZEÍRÁS

A kutatás a társadalom történeti statisztikai feldolgozásainak körébe illeszkedik, és az 1876. évi XXXIII. tc. alapján megalakuló Jász-Nagykun-Szolnok megye településeinek adózó népességét vizsgálja. A megye két volt kiváltságos kerületből, a Jászságból és a Nagykunságból, valamint Heves és Külső-Szolnok megye egyes településeiből jött létre, amelyet az 1877. évi I. tc. iktatott be a végleges megyehatárokkal. Az előadás során nyolc település adózó társadalmát mutatom be. Az első csoportot alkotják a 2000 főnél több név szerint összeírt adózót számláló városok: Jászberény, Karcag és Mezőtúr; a második, ún. kontrollcsoport tagjai az 1300 személynél több adózót számláló öt település: Jászapáti, Jászárokszállás, Kisújszállás, Szolnok, Túrkeve. Az előadás célja, hogy ismertesse az egyes települések esetében fellelhető összeírási sajátosságokat, bemutassa a megalakuló megye kiválasztott településeinek adózó társadalmát, valamint a kapott eredményeket egymással összefüggésben mutassa be.

Előadó: Bödő Krisztián

Felsőoktatási Doktori Hallgatói Kutatói Ösztöndíj

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar, Történelemtudományi Doktori Iskola

Témavezető: Prof. Dr. habil. Nagy Marianna

AZ EÖTVÖS CSALÁD CSŐDPERE

Eötvös Ignác ellen 1841-ben nyitották meg a csődpert Borsod vármegyében. A hosszú évekig elhúzódó eljárás gazdasági, társadalmi és jogi szempontból is releváns vizsgálat különösen annak fényében, hogy reformkori csődperekről nem született jelentősebb munka. A csődper iratanyagát döntően Borsod vármegyében tártuk fel 1841-1847 közötti időszakra fókuszálva, de Fejér, Szabolcs, Szatmár, Zemplén, Heves, Tolna és Nógrád vármegyékben is végeztünk kutatást a közgyűlési iratanyagban, hiszen Eötvös Ignác e vármegyékben is rendelkezett ingó és ingatlan javakkal. A szeptember óta zajló vizsgálódás több tekintetben eredményes volt: sikerült összegyűjteni a család ellen betáblázott követeléseket, amelyek kvázi a csődper előzményét jelentik, sikerült feltárni és részben azonosítani a család hitelezőit, továbbá 1847-ig sikerült feltérképezni az eljárás fázisait. A kutatás hátralevő szakaszában a különböző birtokok kapcsán kibontakozó igénypereket, a hitelezők kifizetését és a csőd lezárását kell megvizsgálunk, amelyhez további forrásgyűjtésre van szükség.

Előadó: Szabó Szilárd Ferdinánd

Felsőoktatási Mesterképzés Hallgatói Kutatói Ösztöndíj

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. habil. Bertalan Péter

MAGYAR–NÉMET EGYÜTTÉLÉS A DÉL-DUNÁNTÚLON 1938-1941

A Magyar Királyság szempontjából sorsdöntőnek számított az első bécsi döntéstől a második világháborúba történő belépés között eltelt három esztendő. Ugyanígy a magyarországi németiség kulturális, valamint közéleti létében is gyökeres változás történt 1938 és 1941 között a Volksbund der Deutschen in Ungarn, azaz a Magyarországi Német Népszövetség létrejöttével, majd működésének radikalizálódásával. A Volksbund az 1920-as években körvonalazódó népinémet eszmét igyekezett a gyakorlatba átültetni, s a magyarországi németiséget már népcsoportként definiálva az asszimilációtól megvédeni, illetve ezt a folyamatot visszafordítani-disszimilálni. A Harmadik Birodalom külpolitikai előretörésével viszont a szervezet egyre inkább a nemzetiszocialista külpolitika pusztá instrumentumává kezdett válni, amit az 1940. augusztus 30-án megkötött népcsoportegyezmény már nyilvánvalóvá tett. Ezt a folyamatot a magyar nyelvű szakirodalom kielégítően rekonstruálta makroszinten, illetve a nemzetközi politikai keretek között zajló események elsődleges források alapján történő bemutatásával. Jelen tanulmány kísérletet tesz arra, hogy az alsóbb szinteken megjelenő levéltári, valamint a sajtóban megjelent források felhasználásával alulnézeti képet alkosson a Dél-Dunántúlon végbement kisebbségi politikai – közéleti eseményekről ebben az időszakban. A tanulmány célja, hogy az országos változások helyi szintű megnyilvánulását rekonstruálja, végigkövetve azokat a csomópontokat, melyek a helyi közéletet nemzetiségi kontextusban tematizálta. Ilyen volt a németországi illegális munkavállalás, az 1939-es országgyűlési választások, a német kitelepítési tervek (Heim ins Reich), a népcsoportegyezmény, a helyi csoportok megalakulása, az 1941-es népszámlálások, valamint Magyarország háborúba lépése a Harmadik Birodalom oldalán. Az ezekről tudósító források felhasználásával képet kapunk arról is, hogy a helyi társadalmak hogyan reagáltak a nagypolitikai változásokra, hogy a helyi nemzetiségi együttélés is radikalizálódott-e a külső folyamatok hatására, illetve milyen mértékben változott meg a politikai diskurzus ezen időszakban.

Előadó: Szabó Katinka

Felsőoktatási Alapképzés Hallgatói Kutatói Ösztöndíjhoz

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. Török Emőke

VIZSGÁLAT A NŐI TESTSZŐRZETTEL ÉS A SZŐRTELENÍTÉSEL KAPCSOLATOS ATTITÚDOKRÓL ÉS EZEK TÁRSADALMI MEGÍTÉLÉSÉRŐL

A női szőrtelenítés témájában tudományos igényű szociológiai munka Magyarországon még nem készült, annak ellenére, hogy ez a szokás igen erős norma a társadalmunkban. Vizsgálatom során arra keresem a választ, milyen attitűdökkel rendelkeznek a nők a tapasztalatuk szerint a szélesebb társadalom a szőrtelenítés normájával kapcsolatban. Ebből következően a szokás gyakorlásának gyakorisága nem képzeli elemzésem tárgyát, csupán az arra adott társadalmi reakciók és tipikus mintázatok értelmezése. Kutatásom célja lehetséges elméleti kereteket nyújtani a jelenség mélyebb megértéséhez, felhasználva mind a szociológia klasszikus elméleteit és a feminista kritikai szemléletet. A kutatás során releváns reklámokat elemeztem, illetve fókuszcsoportos vizsgálatot folytattam fiatal nők bevonásával, és az eredményeimet korábbi külföldi kutatások tükrében elemeztem. A tudományos vizsgálat által jobban megérthetjük a társadalom testképekre gyakorolt hatását és megismerhetjük a fiatal nők kapcsolódó attitűdjeit.

Előadó: Marsal Márk

Felsőoktatási Mesterképzés Hallgatói Kutatói Ösztöndíj

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. habil. Farkas Mária Ildikó

NACUME SZÓSZEKI INDIVIDUALIZMUSKÉPE ÉS A 20. SZÁZADI JAPÁN

INDIVIDUALIZMUS

Natsume Sōseki (1867–1916) egész munkásságában érezhető a tradíció és modernitás szembenállása, mely számos kortársának, valamint magának az írónak is komoly identitásválságot okozott – ugyanakkor az erre való válaszkeresést idézte elő sokukban. Az író műveiben központi helyet kapott az individualizmus kérdésköre, mivel az alapvetően kollektivistának tartott japán társadalomban idegenként hatott ez a nyugati eszmeáramlatokból fakadó felfogás. Előadásomban szeretném bemutatni Sōseki 1914-es, híres, „Watakushi no kojinsugi” („Individualizmusom”) című beszédét, amely – többek között – rámutat arra, hogy az alapjaiban kooperációra épülő japán társadalom hogyan békíthető ki az individualizmussal, illetve hogyan illeszthető össze e fikcióján túlmutató beszéde egyik legolvasottabb művével, a Kokoroval (Szív, 1914). Továbbá a kontextus végett érdemes magáról a Meiji-kor individualizmusáról való gondolkozásáról is említést tenni, valamint arról, hogy mindez, akár kortársai ideái, de főleg Sōsekié, milyen folytonosságot mutatnak a 20. századi japán individualizmus-felfogással, már ha egyáltalán mutatnak.

Előadó: Varga Dóra Anna

Felsőoktatási Mesterképzés Hallgatói Kutatói Ösztöndíj

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. Lázár Marianna

BARÁTHOSI BALOGH BENEDEK AINU SZÓTÁRANYAG CÍMŰ KÉZIRATOS SZÓTÁRCÉDULÁINAK VIZSGÁLATA AZ AINU SZÓTÁR FÉNYÉBEN

Baráthosi Balogh Benedek Ainu szótáranyag című kéziratát a Néprajzi Múzeum kéziratárában őrzik. Mivel John Batchelor ainu nyelvi anyagának fordításaként tartották számon, így mindeztől kevesen foglalkoztak vele. A kutatás során feltárássra került azonban, hogy ez csak a kézirat egy részére igaz. Az Ainu szótáranyag 5750 cédulája összesen hét csoportra osztható, amelyek közül csak az egyik, bár a legnagyobb számú csoport kötődik Batchelor anyagához. A további hat csoport is jellemzésre került. A cédulák több ezer angol és magyar szót tartalmaznak, illetve több, mint 1500 ainu szót. Emellett rendszeresen német és latin szavak is szerepelnek a cédulákon. A kézirat számozási hibái is feltárássra kerültek, így a cédulák pontos mennyiségét is sikerült megállapítani. Összefüggés fedezhető fel továbbá az Ainu szótáranyag és Baráthosi egy másik kézirata, az Ainu szótár között, amely kapcsolat részletes leírása még további vizsgálatra szorul.

Előadó: Mátyás Anna Réka

Felsőoktatási Mesterképzés Hallgatói Kutatói Ösztöndíj

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Tokaji Zsolt

„VAN-E FÖLD, HOL A COPF NEM ISMERETES?” – A KÍNAI MIGRÁCIÓ MAGYARORSZÁGI ELŐZMÉNYEI – TÁRSADALMI, KULTURÁLIS ÉS IDEOLÓGIAI HATÁSAI A 19. SZÁZAD MÁSODIK FELÉTŐL A 20. SZÁZAD ELEJÉIG

A 19. század közepére a belső lázadások, a nyugati nagyhatalmakkal vívott háborúk jelentősen megviselték Kínát és lakosságát. A század derekára több tízmillió kínai vesztette életét vagy vált hajléktalanná. A helyzet kilátástalanságát növelte, hogy az 1850-es évekre a népesség száma meghaladta a négyszáz millió főt, a földek terméshozama, illetve a mezőgazdaságban alkalmazott technológia pedig nem bizonyult alkalmasnak arra, hogy eltartsa a lakosságot. A kínaiak egy része a belső migrációban látta a túlélés lehetőségét, azonban egyre többen vélekedtek úgy, hogy nem Kínán belül keresnek megoldást a saját egzisztenciális krízisükre, hanem fejest ugranak az ismeretlenbe és külföldön próbálnak megélhetés után nézni.

Az előadásom során ismertetem a kínai migráció történeti előzményeit, majd bemutatom a kínai kivándorlás 19. századi magyar nyelvű reflexióit, mind a korabeli magyar sajtót, mind az egyéni beszámolókat áttekintve. Szólok az első Magyarországon járt kínaiakról, valamint az úgynevezett „sárga veszedelem” magyar társadalomra és kultúrára gyakorolt hatásáról, amely jelentősen formálta a magyar közvéleményt a magyarországi kínai kolónia 20. századi megjelenése előtt.

**II. Szekció | ÁJK | HTK | Pedagógia-Pszichológia |
Csekonics terem**

szekcióvezető: dr. Schlachta Boglárka Lilla, egyetemi tanársegéd

Előadó: Balássy Ádám Miklós

“Tudománnyal fel!” Felsőoktatási Doktorvárományosi és Posztdoktori Kutatói Ösztöndíj

Állam- és Jogtudományi Kar

Témavezető: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán

AZ ORSZÁGGYŰLÉSI HATÁROZATOK KERETEI – KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A KÖLTSÉGVETÉS ÉS AZ ALKOTMÁNYOZÁS AKTUSAINAK ELFOGADÁSÁRA

Az előadás arra kíván rámutatni, hogy az aktus alkotás formáinak megkülönböztetése egy látszat tevékenység. Ugyanakkor ennek a formaválasztási tevékenység lehetőségeinek az elhatárolása sem egzakt. Annak érdekében, hogy a különböző formaválasztásokhoz megfelelő tartalmat kössünk, szükséges határvonalakat húzunk az aktusok által „formálisan” szabályozható tárgykörök között. Ennek érdekében vizsgálendő, hogy ezeknek a tárgyi hatályoknak a be nem tartásra eredményez-e „közjogi” érvénytelenséget.

Ebből indukálható az a kérdés is, hogy vannak-e érvényességi kritériumai egy intern aktusnak „csak” ahogy extern társainak, vagy itt az „érvényesség” aktustani fogalma egy ún. „bálványegység”.

A kutatásban a vizsgálat tárgyát képezi, több ország törvényhozó (alkotmányozó) grémiumának aktus alkotási gyakorlata. Ennek okán az összehasonlítások eredményéből megállapítható az is, hogy a legfőbb népképviselői szerveknek belső működésének rendezésére eltérő aktusválasztási gyakorlatok figyelhetők meg.

Előadó: Telekesi Bálint

Felsőoktatási Mesterképzés Hallgatói Kutatói Ösztöndíj

Állam- és Jogtudományi Kar

Témavezető: Prof. Dr. habil. Czine Ágnes

A MÉRTÉKES ÜGYÉSZI INDÍTVÁNY FŐBB ASPEKTUSAI ÉS HATÁSA A BÜNTETŐELJÁRÁSRA

A szakmai nyelvhasználatban is mértékes indítvány néven elterjedt új ügyészi eszköz lényeges hatást gyakorolva, jelentős változást hozott a hazai büntetőeljárásokra nézve. A kutatás célja az volt, hogy e nóvum mibenlétének részletes, mélyreható bemutatása megkísérlése mellett feltárja a büntetőeljárásokra gyakorolt előnyös hatásait, valamint esetleges visszasságait és anomáliáit. A tanulmány első részében bemutatásra kerül a mértékes indítvány fogalmi meghatározása, összehasonlítása más terhelti együttműködési formákkal, valamint az angolszász vádalkuval, majd pedig alkalmazása életre hívásának elméleti és jogpolitikai háttere. A második részt a gyakorlat primer kutatásának eredményei képezik, melynek során bemutatásra kerülnek az elvégzett ügyirat kutatás adatai, kirajzolódik a mértékes indítvány vonatkozásában a kezdeti, valamint napjainkban alkalmazott gyakorlat közti, illetve a bírósági szintek vonatkozásában mutatkozó különbségek. A záró részben kerül sor a mértékes indítvány eddigi tapasztalatainak összegzésére, illetve a gyakorlat által is visszaigazolt előnyös hatásainak és egyelőre visszas velejáróinak kibontására, valamint a szabályozásának módosítására vonatkozó, de lege ferenda javaslat megfogalmazására.

Előadó: Dorang Zsanett

Felsőoktatási Doktori Hallgatói Kutatói Ösztöndíj

Állam- és Jogtudományi Kar

Témavezető: Prof. Dr. habil. Czine Ágnes

A LOPÁS MINŐSÍTÉSI ÉS ELHATÁROLÁSI KÉRDÉSEI A KÚRIA GYAKORLATÁN KERESZTÜL

Előadásom során rövid jogtörténeti áttekintést követően a lopás elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkoznék. Ennek keretében kitérnék az egység és többség kérdéseire, amely szoros összefüggésben van a lopás minősített eseteivel is. Ezek közül nem mindegyiket, hanem elsősorban a dolog elleni erőszakot kívánom bemutatni. Célom egy átfogó kép adása a lopásról, majd annak halmazati kérdéseiről, kitérve a folytatólagosságra, illetve annak elhatárolására a valódi anyagi halmazattól, továbbá a lopás egyes minősített eseteire fókuszálva. Így példának okáért választ kaphatunk arra is, hogy hogyan lehetséges, hogy a Kúria törvényellenesnek találta a dolog elleni erőszakot egy széf feltörése esetén, amely egy jellemző megvalósulásának mondható. Előadásomat ítéletfeldolgozások alapján készítettem el, így egyes határozatok csoportosítását is igyekeztem elvégezni, ugyanakkor példák ismertetésével is szolgálok.

Előadó: Dawud Savannah Rose

Felsőoktatási Mesterképzés Hallgatói Kutatói Ösztöndíj

Állam- és Jogtudományi Kar

Témavezető: Prof. Dr. Kun Attila Sándor

AZ ÖNFOGLALKOZTATÓK KOLLEKTÍV IGÉNYÉRVÉNYESÍTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI A VERSENYJOG TÜKRÉBEN

Napjainkban a munkaerőpiac folyamatos változásának lehetünk szemtanúi, mely a technológiai fejlődés, a digitális munkaerőpiac felemelkedése, valamint a globalizáció által felfokozott verseny természetes velejárója, melynek következményeként növekvő trendként detektálható a non-standard munkavégzés, illetve az önfoglalkoztatás térhódítása a munkaviszonyban történő foglalkoztatás rovására. Fokozatosan növekszik azon személyek száma, akik munkájukat nem munkaszerződés alapján, hanem vállalkozói minőségben végzik, azonban helyzetük – elsősorban gazdasági függésükre tekintettel – minőségében nem különbözik a munkavállalókéétól, ezzel szemben azonban jogviszonyukhoz nem kapcsolódnak a munkaviszonyt jellemző védelmi garanciák. Kutatásomban a munkaviszony, illetve az önfoglalkoztatás határvidékén lévő, ún. „szürke zónába” szorult személyek kollektív igényérvényesítésének lehetőségeit vizsgáltam a versenyjogi szabályozás tükrében. Kutatásom fő célkitűzése, hogy a munkajog-versenyjog között fennálló kollízió feloldására javaslatokat fogalmazzon meg.

Előadó: Giovannini Máté

Felsőoktatási Doktori Hallgatói Kutatói Ösztöndíj

Állam- és Jogtudományi Kar, Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola

Témavezető: Prof. Dr. habil. Jakab Éva

A CONTEMPLATIO DOMINI VIZSGÁLATA A NEGOTIUM ALIENUM MEGHATÁROZÁSÁNÁL

A megbízás nélküli ügyvitel (negotiorum gestio) a klasszikus római jog produktuma, mely jelentősebb változások nélkül él tovább a modern magánjogban. A negotiorum gestio individualista szellemiségű szabályozása az ügy ura (dominus negotii) magánautonómiájának védelmén alapul, ezért az idegen ügybe (negotium alienum) avatkozó megbízás nélküli ügyvivőt (negotiorum gestor) igen szigorú felelősség terheli. Az extrakontraktuális viszonyból kár-, illetve költségtérítési igények merülhetnek fel a felek oldalán, követeléseiket a negotium gestum értékelése tükrében érvényesíthetik. A kötelelem magából az ügyvitelből keletkezik, amely egy olyan konstrukciót teremt, mintha eredetileg egy megállapodás jött volna létre a felek között. Ugyanakkor a kölcsönös akaratnyilvánítás hiánya „féloldalúvá” teszi az ügyletet. A negotiorum gestor sok esetben helyesen vélelmezi a dominus negotii érdekét és feltehető akaratát, azonban a jogkövetkezmények alapját egy tényhelyzet külső megítélése képezi. Kutatómunkámban azt vizsgálom, hogy a dominus negotii tudomása, előzetes ismerete az idegen beavatkozás viszonylatában, miként tudta befolyásolni a negotiorum gestio kimenetelét.

Előadó: Juhász Lili

Felsőoktatási Mesterképzés Hallgatói Kutatói Ösztöndíj

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. Pesti Csilla

AZ ÖNSZABÁLYOZOTT TANULÁS MINTÁZATAI KÖZÉPISKOLÁSOK KÖRÉBEN

Előadásom során az Önszabályozott tanulás mintázatai középiskolások körében című kutatásomat mutatom be. A mai oktatásügy egyik kiemelkedően fontos területe az iskolákban széleskörűen először 2020. tavaszán bevezetésre került távoktatás tapasztalatának vizsgálata. Az online oktatás számos fejlesztendő területre hívta fel a figyelmet, az egyik ilyen releváns kérdéskör a diákok önszabályozott tanulása, amely képesség jelentősége megkérdőjelezhetetlen, ugyanakkor ezzel kapcsolatban nagyfokú hiányosságok figyelhetőek meg. Keresztmetszeti kutatásom célja egy állapotfelmérés elvégzése volt a középiskolások önszabályozott tanulásának jellemzőiről, a középiskolai tanulmányuk megkezdésekor és az érettségi előtt állva. A felmérés alapját az MSLQ (Motivated Strategies for Learning Questionnaire, Pintrich és társai., 1991) önkitöltős digitális kérdőív képezte, melynek kitöltői fővárosi és vidéki középiskolák tanulói voltak. A beérkezett válaszok alapvetően az évfolyamok és nemek szerinti lehetséges különbségek mentén kerültek elemzésre. Az eredmények a diákok kognitív, metakognitív és forrásmenedzsment stratégiáit jellemzik, ezek közül a legjelentősebbeket előadásom során leíró statisztika segítségével mutatom be.

Előadó: Fajt Balázs

“Tudománnyal fel!” Felsőoktatási Doktorvárományosi és Posztdoktori Kutatói Ösztöndíj

Bölcészlet- és Társadalomtudományi Kar

EGYÉNI NYELVTANULÓI KÜLÖNBESÉGEK A FELSŐOKTATÁSBAN

Az egyéni nyelvtanulói különbségek jelentős mértékben meghatározzák az idegennyelvtanulási folyamat sikerességét, így kiemelten fontos a felsőoktatásban idegen nyelvi szakon és idegen nyelvi tanárszakon tanuló hallgatók ilyen jellegű egyéni változóinak vizsgálata, hiszen mindezek alapján térképezhetjük fel, hogy a hallgatók milyen motivációkkal rendelkeznek. Kutatásom első fázisában áttekintettem a főbb hazai neveléstudományi folyóiratokat, és összegyűjtöttem a releváns hazai szakirodalmat, mely kiindulási pontként szolgált a további vizsgálódásokhoz. A szakirodalmi áttekintés nyomán elkészítettem a külön erre az adatgyűjtési célra készült interjúkérdéssort, amelynek segítségével kvalitatív módon gyűjtöttem adatokat a nyelvszakos és nyelvtanárszakos hallgatók idegennyelvtanulási motivációiról és egyéni különbségeiről. Emellett a tanárképzéssel, ezen belül is annak felépítésével kapcsolatosan is felmértem a résztvevők véleményét. A feltárás után a vizsgálat következő szakaszában a szakirodalomra és az interjúkutatás eredményeire támaszkodva egy sajátkészítésű kérdőív segítségével gyűjtöttem kvantitatív adatokat, hogy a vizsgált populációra vonatkozóan további összefüggéseket tudjak feltárni. Az előzetes eredmények azt mutatják, hogy bár a résztvevők motivációi szerteágazóak, számos motivációs tényező azonosítható. A tanárszakos résztvevők válaszai alapján az is kiderült, hogy a képzési struktúra egyes részeivel kifejezetten elégedettek, más részei kapcsán viszont kritikát is megfogalmaztak. Az eredmények kapcsán konkrét javaslatok tehetők mind az általános idegen nyelvi szakok, mind pedig az idegen nyelv tanári szakok képzési struktúrájának és felépítésének finomhangolására.

Előadó: Csanádi Viktor

Felsőoktatási Doktori Hallgatói Kutatói Ösztöndíj

Hittudományi Kar, Hittudományi Doktori Iskola

Témavezető: Szabóné Dr. László Lilla

VÉDEKEZÉS ÉS MEGKÜZDÉS. A SZELLEMI VESZÉLYEZTETŐ KÉPZETEK ÚJKORI NÉPI TEOLÓGIÁJA

Az előadás feltárja a magyarországi keresztyén népi tárgyi, építészeti és narratív emlékekben jelenlévő szellemi veszélyeztető tényezők képzeteit, valamint feltérképezve azok népi teológiai összefüggéseit, rendszerbe állítja és a kulturális antropológia, valamint a hittudomány határterületi szempontjából értelmezi a kapcsolódó hiedelmeket. A jelenleg rendelkezésre álló megközelítések túlnyomórészt néprajzi kizárólagosságúak, ám a falusi, mezővárosi ember keresztyén kontextusa miatt, a hittudományi háttér nélkülözése csupán egy korlátozott és könnyen félreértelmezhető képet adhat a szokásokról. Egyértelművé vált, hogy a veszélyeztető tényezők értelmezésének és a velük való megküzdés formáinak népszokások képében öröklődő jellegzetességei túlmutatnak a vernakuláris vallásosság határain és mélyen gyökereznek az európai keresztyén, valamint keresztyénség előtti kultúrában és vallási motívumokban. E gyökerek feltárásáról és a kutatás következtetéseiről számol be az előadás.

Előadó: Márkus Máté

Felsőoktatási Doktori Hallgatói Kutatói Ösztöndíj

Hittudományi Kar, Hittudományi Doktori Iskola

Témavezető: Dr. habil. Literáty Zoltán

A MODERN KORI PRÉDIKÁLÁS KIHÍVÁSAI

A vallás szimbólumok rendszere. A szimbólumok olyan objektumok, amelyek kifejezik a szubjektum végsővel való kapcsolatát. A prédikáció mint vallásos beszéd, szimbolikus beszéd. A prédikáció feladata a vallásos szimbólumok, esetünkben az ó- és újszövetségi szimbólumok jelentésének felnyitása. Vagyis a hallgató a prédikációban az Ó- és Újszövetség objektumaival, azokon keresztül pedig a végsővel, az istenivel találkozik. De vajon hogyan fogadja a modern, és még konkrétabban a nem vallásos ember a bibliai anyaggyűjtemény szimbólumait? A modern ember prédikációhoz való viszonyulása számos kihívás elé állítja a prédikátort. Az elmúlt időben több szakirodalom igyekezett rendszerezni ezeket a kihívásokat, elsősorban vallásszociológiai szempontból, sajnos annál kevesebb vallási-ontológiai szempontból. Előadásomban bemutatom, hogy a kihívások elsősorban a szubjektum önmagával való viszonylatában, szimbólummal való viszonylatában, és a végső, istenivel való viszonylatában jelentkeznek, az idegenség és a tekintélyellenesség dimenzióiban. A kérdés, hogy pontosan melyek ezek a kihívások, és hogyan győzheti le őket a prédikátor.

Előadó: Pető-Veres Kata

Felsőoktatási Doktori Hallgatói Kutatói Ösztöndíj

Hittudományi Kar, Hittudományi Doktori Iskola

Témavezető: Prof. Dr. Pap Ferenc

KORTÁRS REFORMÁTUS KERESZTELÉSI PRÉDIKÁCIÓK VIZSGÁLATA A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZBAN

Az 1985-ben bevezetett és máig hatályban lévő Istentiszteleti Rendtartás a keresztelési szertartáson elhangzó keresztelési prédikációt egy nagyon rövid prédikációként határozza meg, amely a liturgia szerint a szereztes íge alapján (Mt 28, 18-20) kell elhangozzék. A néhány évvel korábban, 1980-ban napvilágot látott Igehirdetők Kézikönyve szerint a keresztelési prédikációban három kérdésre kell választ adni: *ki szerezte?, mit jelképez?, és mire kötelez?*. E három kérdésre adott válasszal eleget teszünk a szertartási beszéd követelményeinek. A gyakorlatban azonban azt látjuk, hogy a legtöbb lelkész a szereztes íge mellett egy második, választott ígét is felolvas, és azt kezdi el magyarázni. Ennek az a veszélye, hogy a szereztes íge háttérbe szorul és a választott íge alapján nem a keresztség lényegéről, dogmatikumáról, életet formáló jelentőségéről lesz szó, hanem bármi egyébbről, ami a választott íge alapján megfogalmazható. Ezzel a szertartási beszéd műfaja összefolyik az istentiszteleti prédikáció műfajával. Kutatásomban ezt a jelenséget és a ma keresztelőkön beszélő lelkészek által relevánsnak tekintett témákat fogjuk körbe járni.

Előadó: Veres Ábel

Felsőoktatási Mesterképzés Hallgatói Kutatói Ösztöndíj

Hittudományi Kar

Témavezető: Dr. Kodácsy Tamás

A SZEKULÁRIS VILÁG ÉS A VALLÁSTALAN KERESZTYÉNSÉG – BONHOEFFER TEOLÓGIÁJÁNAK AKTUALITÁSA A KORTÁRS KONTEXTUSBAN

Tanulmányomban abból az alapvetésből indulok ki, hogy a mai modern Európa elvesztette keresztyén gyökereit, és ez a gyökérvésztség a szekularizáció folyamatos erősödéséhez vezetett. Az első részben tehát a keresztyénség és az európai társadalom kapcsolatát mutatom be. A második részben a gyökérvésztségből fakadó szekularizációt vizsgálom, ami meglepő módon nem vallástalanná, hanem még vallásosabbá tette az európai és nyugati társadalmakat. Megfigyelhető, hogy a spiritualitás iránti igény nő a kontinensen, és egyre több isten tér vissza a kultúránkba – elég csak a pénz, a növekedés vagy saját magunkról alkotott elképzelésekre gondolnunk. Ezért a második rész fontos kérdése, hogy a Bonhoeffer által felvetett hipotézis, mely szerint a vallásos a priori nem része az embernek, ma is megállja-e a helyét. A kulturális bálványok szaporodásával ezt a bonhoefferi tézist ütköztetem. A harmadik részben Bonhoeffer vallástalan keresztyénség fogalmát mutatom be. Ebben a teológiai útkeresésben Bonhoeffer rámutat a kijelentés vallástalan jellegére, amely a valódi ember és a valódi Isten ismeretére vezet. Ebből következik, hogy a keresztyén ember- és istenkép alapjait kizárólag Isten önkijelentésében, azaz Jézus Krisztusban ismerhetjük meg. A tanulmány következtetéseiben arra kívánok rámutatni, hogy a biblikus istenkép, azaz a kijelentés ismerete segítséget nyújthat a jogalkotásban, a társadalmi kérdések megértésében és a saját keresztyén identitásunk megismerésében a hamis teista istenkép helyett.

Előadó: Bálint Ágnes

Felsőoktatási Mesterképzés Hallgatói Kutatói Ösztöndíj

Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. Molnár Emese

AZ AUTOGÉN TRÉNING PSZICHOTERÁPIÁS ALKALMAZHATÓSÁGA. AZ ÖNREFLEXIÓ, SZORONGÁS ÉS SZOMATIZÁCIÓ VIZSGÁLATA

Kutatásomban az autogén tréning relaxációs technika (AT) testi tudatosságra, szomatizációs jelenségekre, szorongás és stressz szintre és az önreflexióra gyakorolt hatását vizsgálom, egy 84 fős mintán (N=84), melyben az AT gyakorlókat (N=33) és relaxációs technikát nem gyakorló kontroll csoportot (N=51) hasonlítom össze. Kutatási kérdéseim, hogy megfigyelhető-e szignifikáns különbség a két csoport között a testi érzetek monitorozásában, a stressz és szorongásszint mértékében, a lelki folyamatok, érzések iránti érdeklődésben és az érzelmek azonosításában, értelmezésében (önreflexió). Hipotéziseim szerint a rendszeres gyakorlással nő a testérzetekre való figyelem mértéke, a szorongás és észlelt stressz szint csökken, illetve az önreflexió tekintetében is várok eltérést (pl. Varga, 2015; Bagdy és Koronkai, 1989). A vizsgálat online kérdőív formájában valósult meg. Szignifikáns különbséget találtam a két csoport között a testi tudatosságban és a testi észleletek megfigyelésében, azonban nincs szignifikáns különbség ezek zavarónak vagy károsnak való értékelése között. Az észlelt stressz és a szorongásszint esetében, továbbá az érzelmek azonosításában és kifejezésében nem találtam különbséget, ugyanakkor az AT gyakorló csoport szignifikánsan nagyobb érdeklődést mutat a lelki folyamatai iránt. Ezek alapján feltételezhető, hogy az AT gyakorlók esetében nagyobb mértékű testi tudatosság és belső folyamatok iránti érdeklődés figyelhető meg, azonban ezzel nem jár együtt automatikusan a testi tünetek értékelésének pozitív iránya, a hatékonyabb stressz- és szorongáskezelés, valamint az érzelmek könnyebb azonosítása, kifejezése. Az adatokat a nem reprezentatív minta és a kis elemszám, valamint az önkitöltéses kérdőíves vizsgálat befolyásolhatta, így a fenti eredmények nem általánosíthatók. További limitáció, hogy az AT csoport nem homogén a gyakorlás rendszeressége szempontjából.

Előadó: Arató Judit

Felsőoktatási Mesterképzés Hallgatói Kutatói Ösztöndíj

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető: Dr. Rózsa Sándor

HOGYAN TOVÁBB DISZPOZICIONÁLIS IRIGYSÉG? A FOGALMI MEGKÖZELÍTÉS ÉS A MÉRÉS ÚJRAGONDOLÁSA, SZEMÉLYISÉG- ÉS EGÉSZSÉGPSZICHOLÓGIAI SZEMPONTOK

Háttér: A diszpozicionális irigység pszichológiai jelentőségét nemzetközi, és saját, korábbi nagymintás kutatásunk is alátámasztja. Legfőbb célkitűzések: A BeMaS (Jó- és Rosszindulatú Irigység Skála) pszichometriai elemzése; a két leggyakrabban használt irigység-skála összehasonlító elemzése. Módszer: A kényelmi mintavétellel kialakított minta (n = 403) 73,2 %-a nő, az életkori átlag 34,17 év (SD = 13,51). Az irigység mérésére a DES (Diszpozicionális Irigység Skála és a BeMaS (Jó- és Rosszindulatú Irigység Skála) szolgált. Eredmények: A BeMaS két skálája elkülönül egymástól és megbízható. A DES és a BeMaS rosszindulatú irigység skálája között a minimum elvárt 0,7- nél alacsonyabb korreláció van. Következtetés: A BeMaS esetében a jóindulatú irigység skálába rendeződnek a pozitívan, a rosszindulatú irigység skálába a negatívan megfogalmazott tételek. Kérdés, a két dimenzió elkülönülése nem mérési műtermék-e. Cél saját irigység-mérőeszköz létrehozása.